

Prostaatcentrum zuidwest Nederland

expertise door samenwerking

Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Sint Franciscus Gasthuis

Gebruik katheter

Wat is een katheter?

Een katheter is een holle, soepele buis waarmee urine uit de blaas wordt afgevoerd. Aan het uiteinde van de katheter zit een ballonnetje. Om te voorkomen dat de katheter uit de blaas glijdt, wordt dit ballonnetje opgeblazen. Naarmate de blaas zich vult wordt de urine via de katheter afgevoerd naar een urinezak. U hoeft dus niet te plassen wanneer u een katheter heeft.

Welk soort opvangzak heb ik nodig?

U heeft twee soorten zakken nodig: een bedzak voor 's nachts en een beenzak voor overdag. De beenzak draagt u overdag onder uw gewone kleding. 's Nachts koppelt u de bedzak aan uw beenzak. De bedzak heeft een grotere inhoud, zodoende hoeft u 's nachts niet op te staan om de urinezak te legen. De bedzak mag niet op de grond liggen. Er bestaan speciale bedrekjes om de bedzak op te hangen.

Belangrijk: voor een goede afvoer van de urine moet de opvangzak lager hangen dan de blaas.

N.B.

Vergeet niet het kraantje open te zetten van uw beenzak als u de bedzak aankoppelt.

Hoe draag ik een beenzak?

De beenzak wordt doorgaans bevestigd aan het boven- of onderbeen met behulp van beenbandjes. Aan de urinezak zit een slangetje dat de zak met de katheter verbindt.

Wat gebeurt er wanneer de opvangzak vol is?

Naarmate de beenzak zich vult, wordt deze zwaarder en voelt u de bandjes trekken. Wacht niet met het leegmaken van de beenzak tot die volledig vol is. Om de beenzak leeg te maken, opent u het kraantje onderaan en laat u de urine in het toilet weglopen. Indien u zich moeilijk kunt verplaatsen, kunt u de urine opvangen in een bak, die u uitsluitend hiervoor gebruikt. Vergeet het kraantje niet dicht te draaien nadat u de beenzak heeft leeggemaakt.

Hoe vaak moet ik de opvangzak vervangen?

Volgens voorschriften moet een beenzak na ongeveer twee weken vervangen worden. Indien de beenzak beschadigd raakt, moeilijk leeg te maken is, of onaangenaam om te dragen wordt, kan deze eerder vervangen worden. De bedzak kunt u een maand lang gebruiken.

Wat doe ik met een gebruikte opvangzak?

Spoel de bedzak 's morgens met water en laat hem overdag drogen met het kraantje open. U kunt de zak weggooien als deze aan vervanging toe is of beschadigd raakt.

Het belang van persoonlijke hygiëne

Een katheter levert doorgaans geen problemen op. De volgende eenvoudige regels helpen u infecties te voorkomen:

- Was minstens tweemaal per dag de huid rond het plasgaatje met lauw water;
- Droog u zorgvuldig af;
- Was de handen vóór en na het loskoppelen of vervangen van een opvangzak;
- Probeer elke dag een douche te nemen of aan de wastafel te wassen. Hierbij kunt u uw beenzak aanhouden. Het gebied onder de voorhuid zorgvuldig wassen en nadien de voorhuid niet vergeten terug te schuiven;

Vochtinname

Voor een goede afvloeiing van de urine via de katheter dient u minstens anderhalve liter per dag te drinken (dit is 6 á 9 glazen).

Klachten

In het begin dat u een katheter draagt kunt u de volgende dingen voelen:

- De indruk dat u moet plassen (lichte blaasirritatie);
- Nu en dan een blaaskramp. Dit verdwijnt doorgaans na enkele dagen. U hoeft zich hierover niet ongerust te maken;
- Urinelekkage langs de katheter veroorzaakt door krampen;
- Een spoortje bloed in de urine kan voorkomen;
- Door het heen en weer schuiven van de katheter in de plasbuis kan er irritatie ontstaan. Dit kan wat afscheiding

rondom de katheter veroorzaken, hier hoeft u zich geen zorgen om te maken.

Blaaskrampen

Blaaskrampen zijn onwillekeurige samentrekkingen van de blaasspier. Dit kan pijn geven in de onderbuik (soms hevige pijn) en soms gepaard gaan met onwillekeurig urineverlies langs de katheter. Vaak zijn blaaskrampen het gevolg van irritatie door de katheter.

Richtlijnen pijn en blaaskramp

- U mag tot maximaal 3 gram Paracetamol (= 6 tabletten à 500 milligram) per dag innemen.
- De arts geeft u een recept voor medicijnen die u kunt gebruiken als u erge last heeft van blaaskrampen.

Als u urine lekt langs de katheter, dan is er een mogelijkheid dat u incontinentie materiaal kunt krijgen via uw huisarts. Hij of zij schrijft dan een recept hiervoor uit die u dan bij de apotheek kan halen.

Indien er geen productie van urine is, kunt u zelf het volgende nagaan:

- Nagaan of de katheter geen knikken vertoont die het afvloeien verhinderen;
- Nagaan of de opvangzak zich onder de blaas bevindt;
- Nagaan of de opvangzak aan het correcte uiteinde van de katheter is aangesloten;
- Nagaan of de vochtinname te beperkt is geweest en indien dit het geval is moet u veel drinken.

Belangrijk

Neem contact op met uw uroloog of verpleegkundige:

- Indien u aanhoudend pijn heeft/blaaskrampen;
- Indien er gedurende 2-3 uur geen urineproductie is;
- Bij blijvende urinelekkage langs de katheter;
- Als u koorts heeft.

De opvangzakken en toebehoren worden in het Sint Franciscus Gasthuis verstrekt door de urologisch

oncologieverpleegkundigen in samenwerking met de firma Combicare. In het Erasmus MC door de verpleegkundige van de afdeling Urologie.

Vergoeding van de materialen

De firma waarvan u het starterpakket heeft ontvangen, declareert zelf de kosten bij uw zorgverzekeraar. U hoeft hiervoor dus niets te regelen. Over het algemeen worden alle materialen die u nodig heeft voor het verzorgen van uw katheter vergoed door de verzekering.

Vragen

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, dan kunt u deze uiteraard aan uw uroloog of medewerkers van het Prostaatcentrum zuidwest Nederland stellen via telefoonnummer 010 - 461 6452 of de polikliniek Urologie via telefoonnummer 010- 461 6168.

Oktober 2012